

EL BON PASTOR

Revista per a preveres i diaques

Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 120
Abril 2020
Any XI

Pòrtic.....	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Un sol cor i un sol esperit	
Qui ho ha dit que no hi ha Setmana Santa?.....	6
MIQUEL ÀNGEL FERRÉS	
Dies de confinament recés	7
JOSEP MATEU	
Servint pregant en temps de confinament.....	9
EDUARD REY	
Enmig de la pandèmia.....	11
PERE MILÀ	
Els sants de la porta de costat de casa	12
NORBERT MIRACLE	
Anunciar l'Evangelí	
David tria la pesta.....	14
AGUSTÍ BORRELL	
Senyor, ningú com Vós no em fa feliç.....	16
JOSE LUÍS ARIN	
Reclinats sobre el pit del Senyor.....	18
L'almoïna més eficaç	
DAVID GUINDULAIN	
Rentar els peus.....	19
Jesús adolescent? Una Església sempre jove? .	
BRUNO BÉRCHEZ	
Un bisbe ens parla.....	20
Homília en el moment extraordinari de pregària per la pandèmia	
FRANCESC, Papa, bisbe de Roma.	

Equip de redacció Agustí Borrell, Norbert Miracle, Xavier Morlans, Daniel Palau, Armand Puig. Sota el patrocini de la *Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol*

Disseny original Animaset

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014 revistaelbonpastor@gmail.com www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de la revista podeu fer els vostres donatius a

La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Moltes gràcies

Pòrtic

ARMAND PUIG I TÀRRECH
Rector de l'Ateneu Universitari
Sant Pacià

Portem quasi tres setmanes de confinament –quatre a Itàlia– i som a les portes de Setmana Santa. D'aquí a pocs dies milions de cristians adoraran la creu de Jesús i cantaran l'Al·leluia pasqual en la intimitat del cor o en una cerimònia litúrgica essencial –retransmesa telemàticament des de Roma, des la catedral de la diòcesi o des d'una església parroquial o conventual. També hi haurà preveres que celebraran privadament. Les tecnologies globals contribuiran a fer menys feixuga una pandèmia rigorosa i mortífera que anul·la qualsevol possibilitat d'assemblea litúrgica presencial. Malgrat tot, la unitat en l'amor es farà visible i sentirem com mai la joia de «trobar-nos» com a comunitat que celebra la victòria de Jesús sobre la mort, el dolor i la malaltia.

El dejuni eucarístic de la immensa majoria de cristians –la comunió pasqual– quedarà d'una certa manera «compensat» pel nodriment de la Paraula i per la riquesa de les paraules que explicaran i actualitzaran aquesta Paraula. La pregària conjunta no ens mancarà. I la comunió espiritual, practicada per tants cristians en època de tribulació, tornarà a ser necessària. La Pasqua del 2020 serà paradoxal i alhora posseirà una autenticitat nova que integrarà creients, mig creients i fins i tot no creients. Som davant una Pasqua oberta, esbatanada, com les portes de la basílica de Sant Pere el dia 27 de març, quan un Papa ancià beneïa la ciutat i el món amb la custòdia, i feia de Jesús-Eucaristia i del seu Evangeli el punt de trobada entre l'Església i la humanitat sencera.

Aquesta corprenedora imatge i l'extraordinària homilia papal sobre la tempesta calmada (Marc 4,35-41), ens porten a reflexionar sobre els accents que revesteix el ministeri presbiteral en un temps de prova i de dificultat com el que vivim. Aquestes darreres setmanes, ran del confinament, s'ha produït un canvi absolut de formes de vida. L'acceleració s'ha tornat repòs. Les agendes plenes s'han buidat de sobte. Les reunions han passat a ser totes elles virtuals. La vida acadèmica, la catequesi, les sessions dels consells, tot s'ha traslladat a les plataformes virtuals. En aquest context, els pobres i els malats han emergit amb força en la nostra vida: ens hem trobat davant les ferides del món i davant les pròpies febleses de manera directa, pura i purificada, sense edulcorants. Estem aprenent a dir les coses pel seu nom, i ens retrobem amb nosaltres mateixos, i ens preguntem per la nostra fe i la nostra esperança. No menystinguem aquest kairòs, aquest temps oportú, com si es tractés tan sols d'una greu emergència sanitària a escala global, que tard o d'hora passarà i tot serà com abans. Hi ha moltes més coses en joc. Hem estat

sacsejats com a humanitat, i és hora de destriar el gra de la palla, a nivell personal i col·lectiu, a nivell d'Església i de cada batejat.

L'episodi del llibre de l'Èxode (17,8-13) exemplifica un dels paradigmes de la vida del prevere: la intercessió. Els amalequites ataquen Israel, i Josuè surt a combatre'ls. Mentrestant, Moisès s'està dret dalt el turó amb la mà alçada portant el bastó de Déu. La victòria d'Israel depèn precisament de Moisès: si té la mà alçada, guanya Israel; si l'abaixa, guanya Amalec. Però Moisès defalleix, i Aaron i Hur corren a ajudar-lo a mantenir la mà alçada. La intercessió no és una acció individual, sinó col·lectiva.

Calen moltes persones que exerceixin el ministeri de la intercessió, particularment preveres. Intercedeix prop de Déu el qui vol el bé de l'altre, el qui demana que es manifesti la misericòrdia divina, el qui s'atansa al Senyor de la vida perquè la mort es faci enrere. Intercedeix el qui se sent solidari amb la humanitat, sobretot amb els qui sofreixen i perden les forces, el qui eleva al cel la seva veu des de l'afecte, la pietat i la compassió. Intercedeix el qui és conscient de la duresa del mal que provoca l'enemic invisible, i tanmateix real, que apareix sense avisar i s'esmuny dins els cossos dels febles, segur de la seva força. Intercedeix el qui ha rebut de Déu la missió de pregar pel poble com a servidor dels sants misteris, configurat a Jesús, el gran sacerdot de la nova aliança que «intercedeix per nosaltres» (Romans 8,34).

La Setmana Santa del 2020 és un temps d'intercessió, de les mans nues i dels peus descalços, en el qual la via de la pregària és la més necessària de totes, ara que estem envoltats de plor i de pena, d'incertesa i de foscor, ara que toquem de prop la creu de la solitud que porten moltes persones malaltes just en el moment de lliurar l'esperit. Contra la impotència davant un mal pertinaç, no valen ni la resignació ni la ràbia, serveix tan sols la pregària perseverant, també per aquells i amb aquells que han de deixar aquest món sense poder tenir al costat les persones que estimen. Moisès no podia abaixar la mà, l'havia de mantenir alçada si volia que el seu poble salvés la vida. La pregària d'intercessió demana la constància i la insistència. És la pregària de la viuda de la paràbola que no es cansava de demanar i que no va defallir mentre demanava (vegeu Lluc 18,1-8). És la pregària dels qui no tenen res més que la seva capacitat d'invocar el Pare perquè s'apiadi dels seus fills que són al món o que l'han deixat, arrossegats, uns i altres, per un mal que potser entre tots hem fet possible.

El segon accent del ministeri presbiteral en aquest temps desconcertant, carregat de por a morir i de generositat davant el fet de perdre la vida, és la consolació. La societat tranquil·la i confiada, segura de si mateixa, que corria darrere el guany i l'interès, ha quedat frenada en sec. De llençar el menjar passarem a tenir gana. Tot el que era superflu ha quedat en suspens, no tan sols molts béns de consum, sinó també les actituds interiors d'arrogància i vanitat. La malaltia del coronavirus ens ha igualat a tots i ha fet aflorar les nafres d'una societat que es creia invencible, que anava construint una torre que arribés fins al cel.

Quan tot s'ha complicat –i ho ha fet de manera rapidíssima– molts treballadors i treballadores de la sanitat i dels serveis socials han assumit les seves responsabilitats amb

enteresa i un alt sentit del deure, renunciant a moltes coses i sabent que arriscaven la salut i fins i tot la vida. Ha emergit la cura de l'altre, des del malalt internat pel virus fins a l'ancià confinat com un ocellat en una de les mil residències del país. Ha brollat el servei de l'altre, des del transportista que garanteix que el país no s'enfonsi fins a la caixa del supermercat exposada sovint al contagi. Ha aflorat la protecció de l'altre, des del membre de les forces de l'ordre que garanteix el confinament fins al científic que malda per fabricar un aparell clínic o per trobar el fàrmac desitjat.

En aquest context de compromís a favor del bé comú –amb un país responsable que fa honor al seu rerefons cristià–, el prevere esdevé l'home de la consolació, l'home que fa servir la Paraula amiga i el silenci eloqüent per estar al costat dels qui ploren, per dintre o per fora. Diu la benaurança: «Feliços els qui ploren, perquè seran consolats» (Mateu 5,4). Els qui vessen llàgrimes d'afflicció no serien benaurats si ningú no els consolés. Déu els consola, certament, però també els consolen els qui, en nom d'ell, alleugen i calmen la pena del seu cor. En la Segona carta als Corintis (1,3-4) el Pare del Crist és anomenat «Déu de tot consol», ja que ell, diu el text, «ens conforta en totes les nostres adversitats» i així nosaltres podem «confortar els qui passen alguna pena». Hem estat consolats per Déu, font de tot consol, i per això esdevenim ministres de la consolació.

Aquestes setmanes, un bon grapat de parròquies de les nostres diòcesis han estat sortosament obertes algunes hores del dia. Cert que, en temps de confinament, no es podien esperar grans multituds. Però la porta oberta d'una església indica la presència de la pregària d'intercessió i l'oferiment d'una escolta amiga enmig de la ciutat o d'un poble colpits per la malaltia. Una església oberta és un signe de la presència actuant del Senyor al bell mig de la tempesta (vegeu Marc 4,38) i de la santedat de l'Església com a continuadora d'aquella presència salvadora (vegeu Mateu 5,48). Intercessió i consolació van juntes, i en aquesta Setmana Santa cal exercir alhora aquests dos ministeris: el de la invocació a Déu i el de l'atenció a l'altre, sobretot els pobres i els malalts. D'altra banda, aquestes són dues dimensions fonamentals de l'acte redemptor. A la creu, Jesús té cura de la soledat de Maria, la seva mare, i la consola donant-li Joan com a fill. Aquest acull Maria com a mare a casa seva (vegeu Joan 19,26-27). I, a la creu, també just abans de morir, Jesús invoca Déu cridant amb tota la força: «Pare, a les teves mans confio el meu esperit» (Lluc 23,46).

Jesús posa en mans de Déu la seva vida. Mor així consolat enmig de la gran prova, en la qual el mal esclata i amb ell el poder de les tenebres. Però la tenebra desapareix quan la travessa la llum que ix del fons del sepulcre on el cos exànim del Senyor havia estat dipositat. Ara, aquell cos ja no està sotmès a la corrupció, ja no és botí de la mort. Les portalades eternes s'engrandeixen perquè hi ha d'entrar el Rei de la glòria. Queda enrere, com a testimoni estupefacte, el llençol d'amortallar. Al davant, assenyalant el futur, ressona una sola paraula: «Crist ha ressuscitat!» I arreu de la terra se sent: «Realment ha ressuscitat!».

Bona Pasqua! Al•leluia, al•leluia, al•leluia!

Un sol cor i un sol esperit

Qui ho ha dit que no hi ha Setmana Santa?

MIQUEL ÀNGEL FERRÉS

*Prevere del bisbat de Girona
rector de la Immaculada
Concepció i Sant Pau i de Santa
Maria de Figueres*

Que no heu vist la immensa processó de gent, sense vestes ni manaires, que dóna positiu del coronavirus?

Que no veieu el Via Crucis del personal sanitari pujant el Calvari de la pandèmia, desbordats de forces i amb l'angoixa de no donar l'abast?

Qui digui que el Natzarè no sortirà aquesta Setmana Santa és que encara no l'ha reconegut en els sanitaris de bata blanca i de cor fi que es carreguen la creu del dolor dels afectats.

Que no veieu tants científics i metges que suen sang i aigua, com a Getsemaní, per trobar un tractament en forma de vacuna?

Que no diguin que Jesús no passa aquest any pels carrers quan hi ha tanta gent que ha de treballar per fer arribar els aliments i els fàrmacs a tothom.

Que no heu vist la corrua de Cirineus que s'ofereixen per ajudar d'alguna manera a portar les creus pesades?

No veieu quantes Veròniques que s'exposen a infectar-se per eixugar el rostre dels afectats?

Qui diu que Jesús no cau a terra cada vegada que sentim les xifres fredes de noves víctimes?

No estan vivint la Passió tantes residències geriàtriques, plenes de gent gran i cuidadors amb factors de màxim risc?

Que no és com una corona d'espines pels nens i nenes que han de viure aquesta crisi tancats, sense entendre-hi gran cosa i sense poder córrer pels parcs i carrers?

No se senten injustament condemnades les escoles i universitats i botigues que han hagut de tancar?

Que no són assotats tots els països del món pel flagell d'aquest virus?

No fan com Ponç Pilat, que se'n renta les mans, els dirigents que només busquen treure algun rèdit polític de la situació?

No pateixen, impotents com els deixebles sense el Mestre, tantes famílies confinades a casa, moltes amb problemes, sense saber com i quan s'acabarà tot?

No és el rostre de Maria Dolorosa el que es reflecteix en tantes mares i familiars que sofreixen la mort d'éssers estimats i encara a distància?

No és com arrencar les vestidures l'angoixa de tantes famílies i petites empreses que veuran despallada la seva economia?

No s'assembla a l'agonia de Jesús la manca de respiradors que hi ha a les UCI del país?

Que no diguin que no hi haurà Setmana Santa, que no ho diguin, perquè segurament mai el drama de la Passió no havia estat tan real i autèntic.

Dies de confinament recés

JOSEP MATEU

prevere de l'arquebisbat de Tarragona

Arxiprest del Baix Camp i director del Secretariat

Interdiocesà de Joventut

Aquest dies tots estem colpejats per la "ditxosa" pandèmia del coronavirus, que fins no fa gaire ens la sentíem llunyana quan veiem que només afectava a la l'altra banda del planeta, a la Xina, i que com tot el que no afecta en la nostra proximitat massa sovint no ens afecta ni preocupa. Però en aquest món tant global, no existeixen distàncies, i ràpidament la Covid-19 ha aparegut i sacsejat la nostra Europa, sense miraments, generant en moltes persones nerviosisme, ansietat, por... però alhora suscitant i fent germinar en el fons del cor de les persones aquella llavor que arrela en el fet que som imatge de Déu. La llavor de l'amor com la única que és capaç de donar resposta en aquests moments durs que ens toca viure.

I en mig d'aquesta foscor que genera el coronavirus al nostre voltant, des de la pregària hom es dona compte de les llumeneres que van brillant amb força al nostrecostat i que ens ajuden a redescobrir el rostre i la presència de Déu en aquests moments intensos:

- creativitat i proximitat de l'Església: des del primer moment l'Església ha reaccionat per esdevenir propera a les seves comunitats: misses, pregàries, catequesis per via telemàtica; pregària incessant de moltíssimes persones; comunicació per múltiples mitjans i moltíssims recursos per mantenir-nos units i fermes en la fe. L'Església ha donat resposta per continuar acompanyant a cada creient en tot moment i situació, signe del zel pastoral dels seus membres i d'una Església viva i bategant.

- enfortiment del sentit comunitari: davant d'un individualisme creixent i un afebliment de les nostres comunitats eclesials, aquests dies hem experimentat un enfortiment espiritual i afectiu. En els missatges de whatsapp a tants grups i membres de la comunitat; en l'organització de trucades a persones que estan soles, tant de la comunitat com de les que no ho són; sentit de comunió i pertinença en les celebracions en streaming que supera tota distància; escalf i estima creixent dels uns amb els altres; valor de les celebracions litúrgiques i desig de celebrar-les de nou junts...

- transmissió d'esperança: des de bon principi tot missatge que ha sortit des del si de l'Església ha estat d'esperança, però no una esperança buida, sinó una esperança fonamentada en la presència de Déu amb nosaltres en aquests moments. És el #Tot anirà bé# perquè tenim a Déu al costat. És el gran regal que podem oferir els cristians en aquest moment de foscor: que la llum de l'esperança obri horitzons de pau i serenor per treballar plegats per un nou demà!

- sentit de fraternitat, proximitat i escalf: creix arreu el sentit de pertinença comuna a un poble, ciutat, país, i en la mateixa humanitat. Les adversitats uneixen, i en aquest cas veiem com els veïns s'organitzen per ajudar-se, valorem i preguem pels que donen més de sí a la societat: serveis mèdics, servei d'ordre, serveis de distribució etc. Les persones col·laboren entre sí per donar resposta a la situació present, amb vincles autèntics de germanor i ajuda. La situació present ens fa redescobrir que som germans els uns dels altres, i pels creients, fills del mateix Déu.

- valor de l'essencial: ja diuen que sempre valorem allò que no tenim... Aquests dies de confinament a tots ens fa valorar allò que és realment important en la nostra vida: la trobada amb amics, família, membres de la comunitat; el treball quotidià; poder sortir de casa i viure en el sí de les persones; un ritme i uns hàbits... Tot això ha quedat estroncant pel confinament i ens fa relativitzar les discussions i divisions; els honors i reconeixements; l'activisme i productivitat i tantes altres coses...

- retorn a Déu: sens dubte en aquesta Quaresma, ens ha ajudat a retornar més cap a Déu, en la pregària, el silenci, el recolliment.... Hem girat els ulls vers Aquell que és el més essencial en la nostra vida! Ho he viscut en la pròpia experiència i ho he pogut sentir en moltes persones de les meves comunitats i persones properes, han retornat cap Aquell que ens sosté en tot moment i prova. Són moltes les persones que havien anat refredant la seva relació personal amb el Senyor i aquests dies l'han recuperat, en aquest exercici conscient o inconscient de valorar allò que és important en la vida de cadascú...

Sens dubte ens pot passar i/o caure en l'error de viure-ho de forma puntual en el moment present, i que després retornarem al ritme i actituds que vivíem abans. Em vull resistir a creure-ho, i espero que tot el viscut arrelhi profundament en els nostres cors. Malgrat la tristesa i duresa del moment present, a mi m'està ajudant com a prevere i com a rector a sentir-me molt a prop de la meva comunitat: em sento refermat per ells i amb ells. Alhora és un moment de gràcia per retornar cap a Aquell que dona sentit a la meva vida i a la meva vocació. Desitjo que aquesta, com tota crisi, sigui una purificació per la nostra Església, per les nostres comunitats i per la nostra societat.

Servir pregant en temps de confinament

EDUARD REY

Ministre Provincial dels Caputxins O.F.M.

Prov. Catalunya i President de la URC

Cada dia, en comunitat, preguem pels frares que han mort en aquell dia des de l'origen de la nostra província de caputxins de Catalunya en el llunyà 1578. Sovint apareix al costat d'alguns noms el següent comentari: «Morí del contagi al servei dels malalts de la pesta». Impressiona veure la quantitat de frares que van morir en aquest acte de generositat, per exemple, durant les epidèmies que van acompanyar la guerra dels segadors al segle XVII o la guerra del francès al segle XIX. Potser per això em sento incòmode, neguitós, ara que resulta que el millor que podem fer per als altres és... tancar-nos al convent. I encara és més important quan visc en una comunitat, la del santuari de Pompeia de Barcelona, on cinc dels nou frares tenen més de setanta-cinc anys. Miro amb sana enveja els frares d'Arenys, la casa de formació, que, amb totes les precaucions del cas, segueixen atenent diàriament els pobres i servint-los el dinar.

Fa anys, quan jo era formador, vam visitar la cartoixa de Montalegre amb els novicis. Ens va atendre un germà llec, molt extravertit i parlador. Em va quedar especialment un comentari que ens va fer. «La nostra vida és dura, perquè no en veiem els fruits. Vosaltres, que feu apostolat, veieu els fruits del que feu. Però nosaltres no veiem els fruits de la nostra pregària. Vivim només de la fe». En aquell moment, després de veure desaparèixer ja unes quantes tongades de nens després de la Primera Comunió, vaig pensar que aquell bon home coneixia poc l'apostolat d'avui i els seus fruits... Però aquests dies el seu comentari em ve a la memòria. Vet aquí que em trobo en un moment on em sento lligat de mans, on sembla ser que el que puc fer per als altres bàsicament és resar.

Vaig començar el confinament pensant que tindria temps per dedicar-me més al recolliment i la pregària. Però reconec que l'estic vivint amb molta més dispersió del que havia planificat. És cert que avui la dispersió se'ns ha posat a la butxaca, en forma de telèfon mòbil i xarxes socials, que aquests dies pràcticament bullen de bons consells, acudits, informacions, desinformacions, reflexions, etc. Però em temo que la dispersió real ve de dintre. Quan començo a entrar en mi mateix, em sembla que el primer que trobo és el desig de sortir-ne, amb el que té de positiu, perquè m'agradaria poder fer com els frares del passat i servir més activament el proïsme, i amb el que té de negatiu, perquè vull fugir de la por, que aquests dies poc o molt ens acompanya, i també dels ressentiments, els neguits, l'amor propi ferit i els desigs contradictoris que es mouen en mi.

A la pregària recupero aquests dies la manera de fer lectio divina que tenia al noviciat. M'he après de memòria el quart càntic del servent del Senyor (Is 52,13-53,12) com a

preparació a la Setmana Santa. Són paraules que em colpeixen, adquireixen ara un sentit nou per a mi. «Ell portava les nostres malalties i havia pres damunt seu els nostres dolors. Era malferit per les nostres faltes, triturat per les nostres culpes: rebia la correcció que ens salva, les seves ferides ens curaven». Com pot un portar les malalties i les culpes dels altres? Com pot ell rebre la correcció que ens salva a nosaltres? Crist en el seu sacrifici, en el seu misteri pasqual, esdevé el punt on convergeix la humanitat sencera, perquè allò que té de ferida, de malalta, de tacada i trencada sigui guarit, purificat, unit i ressuscitat.

Aquest càntic del servent del Senyor m'il·lumina aquests dies la celebració de l'eucaristia. «El meu cos ofert per vosaltres... La meva sang vessada per vosaltres i per molts» (fins no fa gaire dèiem i per tots). En l'ofrena del pa i del vi, és a dir, al peu del calvari i a la vora del sepulcre buit, em descobreixo en aquest punt on tot convergeix, en el cor de l'Església, sacrament d'aquesta nova humanitat que no nega les seves ferides, sinó que les deixa transfigurar. I aquí és on pren el seu sentit la meva pregària, aquesta petita clariana en l'entortolligada selva de la meva dispersió, i esdevé servei, intercessió, contacte íntim i secret, i vull creure que d'alguna manera guaridor, amb el dolor de la humanitat a través d'aquest Crist que n'és el centre.

Han anat passant els dies, i la pandèmia s'ha anat convertint en una cosa més palpable, més concreta, més a l'abast, a mesura que ha anat tocant o fins i tot s'ha endut persones properes, amb noms i cognoms, que de més a prop o de més lluny formaven part de la meva vida. Quan escric aquestes ratlles, no ha afectat (encara?) cap dels frares de la província de caputxins de Catalunya. Penso que és important que la pregària comenci des del nostre lloc, pensant en les persones que ens han estat encomanades d'alguna manera o que coneixem. Com a provincial dels frares, hi ha moments que, mirant aquest ja tan disminuït i envellit grup que formem la província, em ve al cap i al cor la pregària del profeta Amós: «Senyor Déu, atura't! Si no, com podrà sobreviure el poble de Jacob, que és tan petit? » (Am 7,4). Com a president de la URC, sé que hi ha comunitats d'altres congregacions que s'han vist severament afectades ja per la malaltia i visitades, fins i tot repetidament, per la germana mort.

Mentrestant, en aquest convent de Pompeia, potser estem vivint uns dies de vida comunitària com no els havíem viscut abans. Celebrem la missa plegats cada dia, a taula hi ha bon humor, fem feines domèstiques que normalment ens fan persones de fora... I jo he desenterrat les Pregàries de Michel Quoist, en la mateixa edició que ha tingut sempre la meva mare a la tauleta de nit, i Les fonts de Taizé, del germà Roger. M'ajuda a recordar que, més enllà de la dispersió, en el més profund, «allà on ningú s'assembla a ningú, el Crist t'espera. Amb les teves espines ell pot encendre un foc». Que des d'aquest lloc interior la nostra pregària pugui servir al nostre món en aquesta insòlita situació.

Enmig de la pandèmia

PERE MILÀ

*Prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat
vicari episcopal*

“Tots patiran una epidèmia terrible de pesta”. (Ex 9,3)

“Un gran clam es va aixecar per tot Egipte, ja que no hi havia casa on no hi hagués un cadàver”. (Ex 12,30)

“El sol s'enfosquirà i la lluna es tornarà sang, abans no arribi el dia del Senyor, dia gran i terrible”. (Jl 3,4)

Aquest dies a qui de nosaltres no li han vingut al cap cites de les que hem llegit i resat. Cites que han pres un realisme mai pensat.

Si els dies anteriors a que la pandèmia arribés als nostres pobles i ciutats, fins i tot els primers dies que ja era aquí, sentia la epidèmia amb la llunyania d'un fet més al Telenotícies, ara em sento proper a Abraham intercedint al Senyor: i si fossin cinquanta justos? (Gn 18,24) A hores d'ara, en la tercera setmana del confinament, ja són molts els coneguts i propers que estan afectats. Alguns són difunts, sense haver-se pogut acomiadar, ni les famílies, ni jo...

Hem sentit alguns comentaris com «aquesta és la nostra guerra que no havíem viscut...» Potser és així, però no l'has vist venir, no has pogut preparar les comunitats. Ni tu mateix hi has estat a temps. Un dia em vaig trobar trucant a la mare que aquest diumenge no hi aniria. Des de llavors no l'he vista, ni als germans. Ara hi parlo cada dia, amb ella, amb tots, per telèfon, whatsapp, vídeo trucades... Els capellans no som simplement uns solitaris. Ens pot agradar una certa solitud però estem teixits d'infinat de relacions. Cada dia se m'acudeixen noves persones a qui no havia pensat trucar-les. Les telefonades ara són diferents, gratuïtes. El pastor que mira la cleda.

Una metgessa sobrepasada en tot organitza la família per poder dedicar-se als malalts que li corresponen i els qui no. Quanta generositat. Què la sosté? Em diu que prega més que mai, i en més silenci que mai. Com acompanyar aquesta donació?

Una altra dona que treballa en el món empresarial em deia «optimisme, serenor, i buscant la millor manera de fer el bé per tots. La resposta [d'una campanya solidaria] ha estat una passada. Aquestes accions t'omplen molt malgrat tot». M'anima com les persones són capaces no només de veure traces de bondat sinó de crear-les. Hi veig el testimoni que l'Home, creatura de Déu, porta dins seu el projecte d'amor que tant prediquem i anhelem. Com acompanyar aquesta virtut?

Hem dit molt que tot plegat és una possibilitat de canvi, una oportunitat, que res serà igual. És possible. Recordo que també ho dèiem durant la crisi del 2007. El salmista diu: «Si el Senyor no construeix la casa, és inútil l'afany dels constructors. Si el Senyor no guarda la ciutat, és inútil que vigilin els guardes» (Sl 121,1). I és aquí on al final hi trobo

terra ferma, en el Senyor. És en aquesta roca on hi voldria amuntegar totes les esperances, tot el futur, totes les possibilitats.

Assegut a la roca crec que podré resistir aquest tremolor de la nostra terra. Caçar les petites bondats naixents. I així poder irradiar veritable esperança que encomani i assenyali el veritable camí, el de Jesús.

Si he de celebrar sense fidels, en comunió, ho faré. Si s'ha de preparar la Setmana Santa per què la gent la pugui viure des de casa, hi posaré tota la meva perícia.... Però en aquest moment he quedat eixut, nu, sense res... no davant la pandèmia, sinó davant el Senyor. I en donaré gràcies a Déu.

En els Exercicis, Sant Ignasi vol fer entendre que Déu ens va creant, no som acabats. Sense descans ens fa créixer i perdre al mateix temps. I això deu comportar els dolors d'un part continuat. Estic aquí?

Els sants de la porta de costat de casa

NORBERT MIRACLE FIGUEROLA

Prevere de l'arquebisbat de Tarragona

rector de la parròquia del Vendrell

Quan el papa Francesc va publicar la seva exhortació *Gaudete et exsultate*, sobre la vocació a la santedat va sorprendre un bonic fragment que deia «M'agrada veure la santedat en el poble de Déu pacient: als pares que crien amb tant d'amor els seus fills, en aquests homes i dones que treballen per portar el pa a la seva casa, en els malalts, en les religioses ancianes que segueixen somrient. En aquesta constància per seguir endavant dia rere dia, veig la santedat de l'Església militant. Aquesta és moltes vegades la santedat "de la porta del costat de casa"». Fa pocs dies el Papa ha repetit aquesta idea parlant del treball que esta fent tanta gent per combatre el coronavirus i per atendre els malalts.

Internet ens fa arribar exemples entranyables i alguns d'ells ben colpidors, històries de santedat en aquests moments tan difícils. Milers d'històries anònimes i algunes d'homes i dones amb noms i cognoms que, amb generositat, treballen perquè el sistema sanitari i assistencial funcioni, i tot el país disposi dels productes i dels serveis bàsics. Francesc els va recordar en la seva meditació a la plaça de Sant Pere.

Hi ha gestos senzills però significatius com el dels futbolistes del Valladolid, l'Osasuna i l'Eibar que van renunciar als tests de Covid19 que la Federació Espanyola de Futbol els oferia i els van donar al sistema sanitari per tal que els utilitzessin persones que estan en situació de risc.

Hi ha petits gestos que surten del cor de la bona gent de les nostres parròquies: les mascaretes que moltes dones cusen per enviar a les residències d'ancians i hospitals; les trucades telefòniques a les persones que viuen soles i han quedat confinades; els qui porten els aliments a les persones grans que no poden ni han de sortir al carrer....

Llegint el portal Catalunya Religió trobem exemples bonics d'entitats d'Església que aporten el seu gra de sorra per combatre el virus: els seminaris d'Urgell i Vic que acullen malalts; l'ampliació de places als centres de Sant Joan de Déu per a persones sense llar; els centres de La Salle Catalunya que imprimeixen material sanitari contra el coronavirus; les religioses de la Sagrada Família d'Urgell que confeccionen llençols per a l'hospital; molts serveis de totes les Càrites que continuen atenent... i segurament molts altres que encara no s'han publicat i que ni tan sols es publicaran mai.

A Itàlia, on l'emergència sanitària ha estat i és devastadora, trobem els casos de preveres metges o infermers que s'han ofert per a tornar a l'hospital. Així ho ha fet D. Alberto Debbi que ha tornat a l'hospital de Sassuolo per proporcionar el seu servei mèdic en pneumologia i ajudar els qui combaten contra la pandèmia del COVID-19. Aquest jove metge en el seu escrit als feligresos ha dit «el meu altar serà el llit dels malats». Una frase que ens recorda el pensament del nostre beat Pere Tarrés quan deia: «El llit és l'altar, el malalt és la víctima que sofreix» i a qui els preveres farem bé d'encomanar-nos en aquests dies de prova.

D'entre tots els testimonis de preveres ha commogut profundament el de D. Giuseppe Berardelli, arxiprest i rector d'una parròquia de la diòcesi de Bèrgam, que va morir als 72 anys afectat pel virus Covid-19, després de cedir el respirador, que la seva comunitat parroquial li havia comprat, a un jove que ni tan sols coneixia.

El papa Francesc parlant dels preveres de la Llombardia, deia el III diumenge de Quaresma «Hi ha sacerdots que pensen en mil maneres d'estar a prop de el poble, perquè el poble no se senti abandonat; sacerdots amb el zel apostòlic que han entès bé que en aquest temps de pandèmia cal ser valents. Moltes gràcies a vosaltres, sacerdots».

I encara una pregària per als preveres, col·laboradors i lectors de *El Bon Pastor*, que estan malalts per coronavirus, i un record agraït per Mn. Joan Cuadrench, rector a les parròquies Sant Sebastià, i Santa Maria Magdalena de Barcelona, que també hi havia col·laborat, i va ser el primer prevere de les nostres diòcesis que ha mort víctima de la pandèmia.

Anunciar la Paraula **David tria la pesta**

AGUSTÍ BORRELL
Carmelita descalç
vicari general de l'Orde del Carme

Les epidèmies han estat un fenomen recurrent al llarg de la història humana. Les cròniques històriques i la literatura recullen múltiples referències a la pesta i altres malalties que han afectat la població en diferents llocs i moments. Per exemple, ja Tucídides a La història de la guerra del Peloponnès explica la pesta que l'any 430 aC va assolir Atenes.

No és estrany, doncs, que també la Bíblia esmenti en nombroses ocasions les epidèmies. La cinquena de les deu plagues d'Egipte fou la pesta (Ex 9). Més tard, Israel pateix diverses epidèmies, generalment relacionades pel text bíblic amb infidelitats del poble (Nm 25,1-9). Els filisteus, després d'apoderar-se de l'arca de l'aliança, són víctimes d'una curiosa epidèmia de morenes fins que retornen l'arca als israelites (1Sa 5-6). Els profetes Jeremies i Ezequiel esmenten sovint la fam, l'espasa i la pesta com les grans amenaces que pesen sobre el poble (Jr 14,12; Ez 5,12, etc.); aquesta trilogia de calamitats serà esmentada més tard pel llibre de l'Apocalipsi (Ap 6,8).

Un dels episodis més sorprenents relacionats amb la pesta és protagonitzat per David (2Sa 24; 1Cr 21). Després d'haver ordenat un cens del poble, el rei sent remordiments i s'adona que no ha estat una acció acceptable davant Déu. Llavors, el profeta Gad li proposa, de part del Senyor, que triï entre tres càstigs possibles: set anys de fam, tres mesos de derrotes militars, o tres dies de pesta. David escull la pesta.

Ens podem preguntar les raons d'aquesta opció presa per David. Una primera hipòtesi pot ser la durada, molt més breu en el cas de la pesta: tres dies enfront dels tres mesos de la guerra i sobretot dels set anys de la fam. També podríem pensar que David escull la pesta perquè afecta la població de manera més aleatòria, sense fer distincions entre rics i pobres, homes i dones, petits i grans. En canvi, la fam s'acarnissa amb els més pobres, i les víctimes de la guerra són principalment els combatents i els més desprotegits, mentre que els rics i poderosos solen estar una mica més segurs, arrecerats en les seves fortaleses.

Ara bé, el text bíblic dona una explicació diferent de tria de David. El seu raonament és aquest: "Val més caure en mans del Senyor, que és molt misericordiós, que no pas en les mans dels homes" (2Sa 24,14). Se sobreentén que la fam i la guerra són fruit de la responsabilitat humana. Efectivament, llavors i ara, la fam és conseqüència de les opcions, les accions o les omissions dels homes: sabem prou bé que en el món hi ha recursos suficients per alimentar tota la humanitat, i que és tan sols per un ús inadequat o per una distribució injusta que no tothom té el mínim necessari i que tantes persones moren de fam. Pel que fa a la guerra, encara resulta més evident que respon a decisions

personals o col·lectives, generalment dels governants, que provoquen la violència i l'enfrontament per odi, egoisme, interessos personals o polítics, o per tants altres motius poc ètics. La guerra sempre és negativa, i sempre és evitable.

I la pesta? És veritat que avui en dia no podem estar segurs que al darrere de determinades malalties no hi hagi també alguna mà humana. D'altra banda, segur que és responsabilitat humana que l'estil de vida predominant sigui tan poc respectuós amb la natura i no afavoreixi una vida sana, o bé que es dediquin pocs mitjans a la prevenció de les malalties i a la cura de la salut i la qualitat de vida de les persones. Ara bé, també és cert que avui i sempre la pesta i les malalties infeccioses resulten imprevisibles i difícils de controlar, molt més que altres malalties o calamitats. En aquest sentit, les epidèmies són més difícils d'aturar, com s'ha demostrat dramàticament en el cas de la COVID-19. És comprensible, doncs, que la mentalitat tradicional d'Israel les atribueixi d'una forma o altra a l'acció divina, com tot allò que s'esdevé en el món.

Sigui com sigui, l'actitud de David revela una visió creient de la realitat que, rellegida naturalment a la llum del missatge evangèlic, continua essent vàlida avui. Es tracta de posar la confiança en Déu en qualsevol circumstància, sabent que ell és clement i misericordiós, i que enmig de totes les incerteses i les infidelitats humanes, vol el bé de la humanitat i ens orienta cap a la salut i la salvació.

L'episodi del cens i la pesta acaba quan David compra l'era d'Aravna, a Jerusalem. El seu fill Salomó, anys més tard, construirà en aquell lloc el temple del Senyor. El dia de la consagració del temple, Salomó fa una llarga i significativa pregària al Senyor, i entre altres coses, li diu: "Si hi hagués fam o pesta al país... llavors, tota pregària o súplica que qualsevol home o tot el teu poble d'Israel facin estenent les mans vers aquest temple amb el cor penedit, tu escolta-la des del cel, on tens el tron, perdona i obra donant a cadascú el que mereixin les seves obres: tu coneixes els cors, ets l'únic que coneixes el cor de tots els homes" (1Re 8,37-39).

Continuem pregant amb confiança i amb insistència el Déu clement i misericordiós, perquè faci sentir el seu amor a tothom, especialment als qui pateixen més directament les conseqüències de l'epidèmia i als qui treballen més intensament per alleujar-ne les conseqüències.

Senyor, ningú com Vós no em fa feliç

JOSÉ-LUÍS ARIN
prevere del bisbat de Tortosa
vicari general

Meditació enmig de la pandèmia a la llum del Salm 16 (15)

Una cosa és saber que som mortals i una altra és veure les xifres d'afectats pel COVID-19 i el dol a distància dels qui no poden acomiadar com voldrien els seus difunts; amb els Centres Sanitaris col·lapsats i els Tanatoris que no donen abast; fins i tot l'experiència estranya nostra de celebrar l'Eucaristia desitjant pau a vosaltres, sense tenir cap rostre al davant.

«El sofriment és particularment essencial a la naturalesa de l'home; sembla que pertany a la seva transcendència. És un d'aquells punts en què l'home està destinat a superar-se a si mateix i d'una manera misteriosa està cridat a fer-ho». (Salvifici Doloris nº 2)

«El sofriment forma part de l'existència humana: es deriva de la nostra finitud.. En la lluita contra el dolor físic s'han fet progressos, tot i que les últimes dècades ha augmentat el patiment dels innocents i també les malalties psíquiques. Hem de fer tot el que es pugui per superar el patiment, però extirpar-lo del món per complet no és a les nostres mans». (Spe Salvi nº 36).

El CORONAVIRUS ens ha despertat del somni: creiem que ho podíem dominar tot; que la ciència progressava inexorablement cap al control de tot.. I en aquest context pandèmic, a les Primeres Vespres del Diumenge de la Setmana II, resem aquest Salm d'entrançable confiança individual: «Guardeu-me, Déu meu; en Vós trobo refugi. Jo dic: Senyor, ningú com Vós no em fa feliç».

El salmista, probablement sacerdot, aclama el Senyor com heretat meva amb expressió de tradició levítica recordant ser membre de la tribu sense territori: «El Senyor va dir encara a Aarón: Tu no tindràs cap heretat ni cap porció en el país que Jo repartiré entre els israelites. Jo sóc la teva porció i la teva heretat» (Nm 18,20).

També nosaltres podem dir: «El Senyor mateix és la nostra "heretat"» (Dt 10,9). Però no en exclusiva ni com a "casta" sinó com a germans entre germans cridats a fer sacramentalment i real present «el Fill de l'home que no ha vingut a fer-se servir sino a servir fins a donar la vida per tothom» (Mc 10,45).

El salmista, contraposant l'actitud del que fan "ells" i del que faig "jo", diu que «ells adoren els déus de la regió» mentre que «jo dic al Senyor: "Ets el meu sobirà"». Meditem-hi a fons: ¿qui són ells i qui som nosaltres? Perquè sovint nosaltres som ells quan adorem els déus de la regió, és a dir, els ídols del que al meu voltant pensa i fa tothom: el gran déu de la vida agradable i còmoda; les «senderes de domini i de grandeses» de què parla un dels himnes quaresmals de Laudes; l'ídol dels aplaudiments i de l'èxit. És cert que «els

meus llavis no diran els seus noms», perquè sóc prou curós en evitar llenguatge heterodox. Però puc dir amb fets que «a aquests déus de la regió», els valors mundans, «les meves mans no els duran cap ofrena i no els oferiré més sacrificis»? Puc aclamar el Senyor com heretat meva perquè Crist i els seu programa a favor dels més pobres omplen de goig el meu cor sacerdotal?

Davant aquesta situació pandèmica cal discernir bé quines preguntes em faig:

*preguntes d'espectador, situat davant un fet exterior que només pot suportar i adaptar-se'n: Quan s'acabarà? Com serà la societat després de la pandèmia? Podré seguir amb el mateix ritme de benestar per a mi i els meus?

*preguntes de constructor/a d'un món nou: Què estic disposat a deixar radicalment veient l'error d'un sistema egoista? Què estic disposat a relativitzar perquè m'impedeix omplir-me més de Crist i de l'Evangelí? Quins sacrificis estic disposat a fer?

Amb la pandèmia del COVID-19 ens ha arribat una «visita» que cal acollir com la del «dia del Senyor» en què som empesos a ressituar-nos davant Déu. Així despullats de la nostra pretesa super-potència, ens descobrim fràgils i molt necessitats dels altres i sobretot de l'Altre per excel·lència, que és el Pare Déu; necessitats d'esperança peregrina i d'esperança celestial.

Fa anys, homes i dones del Poble de Deu que peregrina a Catalunya ens reuníem a cor obert per dialogar sobre la realitat i perspectives de l'Església a casa nostra a l'inici del tercer mil·lenni. Un dels punts de reflexió, parlant dels TESTIMONIS DE L'AMOR ALS MÉS FEBLES deia que «en els moments de més debilitat, quasi de desesperació, sorgeixen forces insospitades d'amor i es revela l'amor de Déu. L'Evangelí de Crist fa descobrir un misteri de vida que fa créixer amb força allò que sembla més feble i que tothom rebutja, que inoculara esperança en allò que semblava perdut, que suscita solidaritat quan un es troba sol. La Creu és un misteri que cal aixecar amb força per a salvar el món. Hi ha una manera d'acostar-se al malalt, a l'abandonat, al moribund, que ens ha ensenyat Jesús de Natzaret. Res no està perdut ni tan sols davant la mort. Podem sentir la tristesa d'algú que se'n en va, però resta per sempre el seu amor, el veiem al costat del Senyor i ens hi esperem retrobar junts al final del temps». (LA TERRA I LA LLAVOR p.176)

Aquest és evidentment «el camí que duu a la vida», de què parla el Salm 16. Perquè mai no s'arriba a la meta sense recórrer el camí que hi porta. I el camí només el podem recórrer ben junts com a Poble, amb esforç i sacrifici, guiats i alimentats per Déu. El recorregut del camí té la seva millor expressió en les Benaurances.

Quan diem que «la part que m'ha tocat és deliciosa» volem proclamar que Déu és ben viu en el nostre temps i circumstàncies. També avui, malgrat tot, el món ha de veure que «el meu cor se n'alegra i en faig festa tot jo». L'alegria pasqual del Ressuscitat ha d'amarar la travessia del desert d'aquesta pandèmia quaresmal.

«El Senyor em dona seny; fins a les nits m'amonesta el meu cor». Però aquest do de Déu, com tot regal, ha de ser acollit i ben usat perquè doni el fruit desitjat. Per això avui més

que mai ens cal potenciar l'espiritualitat de l'escolta davant la Paraula de Déu. Llavors sí «m'ensenyareu el camí que duu a la vida».

Un camí que el Senyor ens fa recórrer amb quarantena exodal «per veure si observaries o no els seus manaments» (Dt 8,2) i si en definitiva superem o no el test definitiu: «Què m'has fet a mi quan en els germans meus més petits Jo tenia fam i set, era foraster i a la presó, estava malalt i a la presó..» (Mt 25,31s). Conèixer per endavant les preguntes de l'examen definitiu ens hauria de facilitar treure bona nota..

Reclinats sobre el pit del Senyor **L'almoina més eficaç**

DAVID GUINDULAIN
jesuïta

Pregar és participar de la sensibilitat de Déu, que s'alegra amb l'alegria dels qui estima, i pateix quan nosaltres patim. En temps d'alerta sanitària mundial i abundància d'hores a casa, prova de posar-te a la pell de Déu imaginant com mira, ara mateix, cada racó del món, o com segueix les notícies per la televisió, les xarxes, la família, els veïns... O tria estar prop dels més vulnerables, vivint la malaltia, i també l'esperança. Quan et disposes i se't dona participar de la sensibilitat de Déu, sentiràs com, de forma espontània, brolla en tu el desig de fer el que calgui, donar el que sigui necessari, ser obsequi pels altres.

Poc sospitàvem fa quatre setmanes com s'escaurien avui els tres eixos del camí Quaresmal: la pregària, l'almoina i el dejuni. Quan Jesús en parla, insisteix que aquestes pràctiques s'han de fer en secret. Per exemple, quan es fa almoina, mirar de no ser vist, ni esperar el reconeixement dels altres. Fins i tot, si això fos possible, no permetre que la mà esquerra se n'adoni del gest que fa la mà dreta. Avui, però, estem habituats a una altra manera de fer almoina: freqüenten els «amb el patrocini de...», les plaques commemoratives, les publicitats auto-complaents o els homenatges als “generosos” donants.

El problema és que aquestes donacions poden tancar forats però no transformen el cor de la persona, començant pel cor del mateix donant. El qui fa almoina d'aquesta manera sovint s'accontenta amb agraïments minsos que sols engreixen el reietó que duem dins. En canvi, amb el secret de l'almoina, on sols tu i Déu sabeu del gest, t'estàs obrint a vincular-te a la sola font que pot sadollar el teu desig. La gratificació més plena en fer almoina és la de sentir-se íntimament unit a la sensibilitat de Déu que compta amb les teves mans per fer arribar consol i ajut al qui ho està passant malament.

Rentar els peus

Jesús adolescent? Una Església sempre jove?

BRUNO BERCHEZ

Prevere de l'arquebisbat de Barcelona
Director del Secretariat de Pastoral amb joves

Com seria Jesús adolescent? Entremaliat, obedient, poruc, setciències? Passaria la famosa "edad del pavo"? Tindria les típiques crisis de l'adolescència, preguntant-se constantment per la seva identitat i qüestionant el seu entorn? El capítol segon de CV ens encoratja a fer aquest divertit exercici de la imaginació. La raó però és molt seriosa. Està en joc el sentit de la pastoral juvenil. Si no som capaços d'imaginar-nos Jesús "jove entre els joves" no podrem dir als joves que poden seguir, sense deixar de ser adolescents, a Jesucrist. Que poden, en definitiva, ser sants, sense deixar de tenir l'edat que tenen. I per aquesta raó acabarà el capítol mostrant-nos 10 exemples de joves de tot els continents i èpoques, que van arribar a la santedat en plena joventut.

Jesús fou un jove normal. Una normalitat oberta però al Pare, i que serà la preparació per la missió que més tard vindrà. En Jesús, com tot adolescent desitja, hi ha l'experiència de ser un fill estimat, com ens mostra el relat del seu baptisme. Jesús es perdrà buscant el seu lloc, com tot adolescent. Serà el Temple, la casa del seu Pare, on el trobaran. "En Jesús tot jove pot reconèixe's", diu el Papa.

Sovint les nostres pastorals amb joves han pecat o de ser massa infantils, o adreçades per adults. El Papa ens anima a fer una pastoral adequada al jove, que s'incultur-hi en el seu món, parli el seu llenguatge i pugui així ser significativa per a un jove.

Després d'aquesta primera part cristològica en segueix una d'eclesiològica. Si la joventut fou per a Jesús un moment privilegiat, també ho ha de ser per l'Església. L'Església o és jove o no serà. Perquè la joventut no és en realitat un etapa de la vida i prou. És "un estat del cor". Una actitud davant la vida i la fe. L'Església està cridada a no envellir-se mai. Ens envellim quan perdem la fe, quan ens passem el dia queixant-nos, o quan no volem que res canviï perquè sempre s'ha fet així. Una Església jove no mira constantment al passat ni està en guerra perpètua amb el present. Però tampoc es dissolt ni queda atrapada per les modes del moment present, restant muda davant d'allò que no és evangèlic. Aprèn del passat, però mira el futur amb entusiasme i esperança. Perquè aquesta esperança està posada en Crist, que ho fa tot nou.

Llegint les paraules del Papa és difícil no tenir al cap les nostres comunitats parroquials, on el tant per cent de cabells blancs i bastons és tan elevat. L'Església a Europa té el repte d'escoltar, apostar i deixar espai als seus membres joves. L'Església necessita dels joves per aprendre a ser espiritualment jove. Que Maria, la que de ben jove va rebre la proposta de l'àngel i de ben jove va acceptar el repte de ser la Mare de Déu, sigui l'icona de l'Església, sempre jove.

Un bisbe ens parla

Homilia 27 de març

+ FRANCESC

«Arribat el capvespre» (Mc 4,35). Així comença l'Evangeli que hem escoltat. Des de fa algunes setmanes sembla que tot s'ha enfosquit. Denses tenebres cobreixen les nostres places, carrers i ciutats; s'han anat ensenyorint de les nostres vides omplint-ho tot d'un silenci que ensordeix i un buit desolador que ho paralitza tot al seu pas: es nota a l'aire, se sent en els gestos, ho diuen les mirades. Ens trobem espantats i perduts. Igual que als deixebles de l'Evangeli, ens va sorprendre una tempesta inesperada i furiosa. Ens vam adonar que estàvem en la mateixa barca, tots fràgils i desorientats; però, al mateix temps, importants i necessaris, tots cridats a remar junts, tots necessitats de confortar-nos mútuament. En aquesta barca, hi anem tots. Com aquests deixebles, que parlen amb una única veu i amb angoixa diuen: «Ens enfonsem» (cf. v. 38), també nosaltres descobrim que no podem seguir cadascun pel nostre compte, sinó només junts.

És fàcil identificar-nos amb aquesta història, el més difícil és entendre l'actitud de Jesús. Mentre els deixebles, lògicament, estaven alarmats i desesperats, Ell romania a popa, a la part de la barca que primer s'enfonsa. I, què fa? Malgrat l'enrenou i el bullici, dormia tranquil, confiat en el Pare —és l'única vegada a l'Evangeli que Jesús apareix dormint—. Després que el despertessin i que calmes el vent i les aigües, es va dirigir als deixebles amb un to de retret: «Per què teniu por? Encara no teniu fe?» (v. 40).

Mirem d'entendre-ho. En què consisteix la manca de fe dels deixebles que es contraposa a la confiança de Jesús? Ells no havien deixat de creure en Ell; de fet, el van invocar. Però vegem com l'invoquen: «Mestre, ¿no us fa res que ens enfonsem?» (v. 38). No us fa res: van pensar que Jesús es desinteressava d'ells, que no els parava esment. Entre nosaltres, en les nostres famílies, allò que més ens dol és quan sentim dir: «És que no t'importo?». És una frase que danya i desferma tempestes en el cor. També haurà sacsejat a Jesús, perquè a Ell li importem més que a ningú. De fet, una vegada invocat, salva els seus deixebles desconfiats.

La tempesta desemmascara la nostra vulnerabilitat i deixa al descobert aquestes falses i supèrflues seguretats amb les que havíem construït les nostres agendes, els nostres projectes, rutines i prioritats. Ens mostra com havíem deixat adormit i abandonat allò que alimenta, sosté i dona força a la nostra vida i a la nostra comunitat. La tempesta posa al descobert tots els intents d'encaixonar i oblidar el que va nodrir l'ànima dels nostres pobles; totes aquelles temptatives d'anestesiament amb aparents rutines “salvadores”, incapaces d'apel·lar a les nostres arrels i evocar la memòria dels nostres ancians, privant-nos així de la immunitat necessària per a fer front a l'adversitat.

Amb la tempesta, ha caigut el maquillatge d'aquests estereotips amb els que disfressàvem els nostres egos sempre pretensiosos de voler aparentar; i ha deixat al descobert, una vegada més, aquesta (beneïda) pertinença comuna de la qual no podem ni volem evadir-nos; aquesta pertinença de germans.

«Per què teniu por? Encara no teniu fe?». Senyor, aquesta tarda la teva Paraula ens interpel·la i es dirigeix a tots. En el nostre món, que Tu estimes més que nosaltres, hem avançat ràpidament, sentint-nos forts i capaços de tot. Cobejosos de guanys, ens hem deixat absorbir pel que és material i ens hem deixat trastornar per la pressa. No ens hem aturat davant les teves crides, no ens hem despertat davant guerres i injustícies del món, no hem escoltat el crit dels pobres i del nostre planeta greument malalt. Hem continuat impertorbables, pensant en mantenir-nos sempre sans en un món malalt. Ara, mentre estem en mars agitades, et supliquem: “Desperteu, Senyor”.

«Per què teniu por? Encara no teniu fe?». Senyor, ens dirigeixes una crida, una crida a la fe. Que no és tant creure que Tu existeixes, sinó anar cap a tu i confiar en tu. En aquesta Quaresma ressona la teva crida urgent: «Convertiu-vos a mi amb tot el vostre cor», (Jl 2,12). Ens crides a prendre aquest temps de prova com un moment d'elecció. No és el moment del teu judici, sinó del nostre judici: el temps per a triar entre el que compta veritablement i el que passa, per separar el que és necessari del que no ho és. És el temps de restablir el rumb de la vida cap a tu, Senyor, i cap als altres. I podem mirar tants companys de viatge que són exemplars, ja que, davant de la por, han reaccionat donant la pròpia vida. És la força operant de l'Esperit vessada i plasmada en valents i generosos lliuraments. És la vida de l'Esperit capaç de rescatar, valorar i mostrar com les nostres vides estan teixides i sostingudes per persones corrents —habitualment oblidades— que no apareixen en portades de diaris i de revistes, ni en les grans passarel·les de l'últim xou però, sense cap dubte, estan escrivint avui els esdeveniments decisius de la nostra història: metges, infermers i infermeres, encarregats de reposar els productes en els supermercats, netejadores, cuidadores, transportistes, forces de seguretat, voluntaris, sacerdots, religioses i tants altres que han comprès que ningú no se salva sol. Davant del sofriment, on es mesura el veritable desenvolupament dels nostres pobles, descobrim i experimentem l'oració sacerdotal de Jesús: «Que tots siguin u» (Jn 17,21). Quanta gent cada dia demostra paciència i infon esperança, tenint cura de no semblar pànic sinó corresponsabilitat. Quants pares, mares, avis i àvies, docents mostren als nostres infants, amb gestos petits i quotidians, com enfrontar i transitar una crisi readaptant rutines, aixecant mirades i impulsant la pregària. Quantes persones resen, ofereixen i intercedeixen pel bé de tots. La pregària i el servei silenciosos són les nostres armes vencedores.

«Per què teniu por? Encara no teniu fe?». El començament de la fe és saber que necessitem la salvació. No som autosuficients; sols ens enfonsem. Necessitem el Senyor com els antics mariners els estels. Convidem Jesús a la barca de la nostra vida. Lliurem-li els nostres temors, perquè els venci. Igual que els deixebles, experimentarem que, amb Ell a bord, no es naufraga. Perquè aquesta és la força de Déu: convertir en una cosa bona

tot el que ens succeeix, fins i tot allò més dolent. Ell porta serenitat en les nostres tempestes, perquè amb Déu la vida no mor mai.

El Senyor ens interpel·la i, enmig de la nostra tempesta, ens convida a despertar i activar aquella solidaritat i esperança que és capaç de donar solidesa, contenció i sentit a aquestes hores on tot sembla naufragar. El Senyor es desperta per a despertar i revifar la nostra fe pasqual. Tenim una àncora: en la seva Creu hem estat salvats. Tenim un timó: en la seva Creu hem estat rescatats. Tenim una esperança: en la seva Creu hem estat sanats i abraçats perquè ningú ni res no ens separi del seu amor redemptor. Enmig de l'aïllament on sofrim la falta dels afectes i de les trobades, experimentant la mancança de tantes coses, escoltem una vegada més l'anunci que ens salva: ha ressuscitat i viu al nostre costat. El Senyor ens interpel·la des de la seva Creu a retrobar la vida que ens espera, a mirar aquells que ens reclamen, a potenciar, reconèixer i incentivar la gràcia que ens habita. No apaguem la flama del ble que vacil·la (cf. Is 42,3), que mai emmalalteix, i deixem que revifi l'esperança.

Abraçar la seva Creu és animar-se a abraçar totes les contrarietats del temps present, abandonant per un instant el nostre afany d'omnipotència i possessió per a donar espai a la creativitat que només l'Esperit és capaç de suscitar. És animar-se a motivar espais on tots puguin sentir-se convocats i permetre noves formes d'hospitalitat, de fraternitat i de solidaritat. En la seva Creu hem estat salvats per a allotjar l'esperança i deixar que sigui ella qui enforteixi i sostingui totes les mesures i camins possibles que ens ajudin a cuidar-nos i a cuidar. Abraçar al Senyor per a abraçar l'esperança. Aquesta és la força de la fe, que allibera de la por i dona esperança.

«Per què teniu por? Encara no teniu fe?». Benvolguts germans i germanes: des d'aquest lloc, que ens parla de la fe de Pere, sòlida com una roca, aquesta tarda m'agradaria confiar-vos a tots al Senyor, a través de la intercessió de la Mare de Déu, salut del seu poble, estrella de la mar tempestuosa. Que des d'aquesta columnata que abraça Roma i el món, descendeixi sobre vosaltres, com una abraçada consoladora, la benedicció de Déu. Senyor, beneïu el món, doneu salut als cossos i consoleu els cors. Ens demaneu que no sentim temor. Però la nostra fe és feble i tenim por. Però vós, Senyor, no ens abandoneu a mercè de la tempesta. Repetiu novament: «No tingueu por» (Mt 28,5). I nosaltres, juntament amb Pere, «descarreguem en Vós totes les nostres preocupacions, perquè teniu cura de nosaltres» (cf. 1 Pe 5,7).